Poſtvero magis modeſtos et tacitos:ne per gule vi
cium/crapula nos infeciſſe videatur.

¶ De diſciplina officij in choro. Cap̄.xv.

Ad diſciplinã in diuino officio cũ i eccl'ia dicit̃
obſeruãdã reuerẽtia ſpecialis/diligẽtia quoq͡ꝫ
et honeſtas p̄cipue req̄runt̃ reuerentia tã interior q̃ꝫ
exterior eſt habẽda. ¶ Interior vt cum timore ꝛ hũi
litate tanq͡ꝫ deo viſibiliter p̄ñte pſallamus. De hoc
ait btũs Bñdictus. Ubiq͡ꝫ inquit credimus diuinaꝫ
eſſe p̄ñtiam:maxime hoc ſine dubitatione. aliqua cre
dimus/cũ ad diuinũ opus aſſiſtimus Ideo ſemꝑ me
mores ſimus qd̕ ait ꝓpheta. Seruite dño in timore.
Cõſideremus qualiter oporteat nos in conſpectu di
uinitatis ꝛ angelorum aſſiſtere et ſic ſtemus ad pſal
lendũ vt mẽs noſtra concordet voci noſtre. ¶ Reue-
rẽtia exterior in hoc attenditur vt deuote inclinet̃:et
quando ſtandum fuerit ſtetur. Fiat etiaꝫ proſtratio
quando fuerit facienda:de quorum diſciplina infra
tanget̃. Eſt et reuerentie vt in officio ad ea que more
agente ſingnlariter vnus dicit puta collectas ver-
ſiculos et alia queq͡ꝫ huiuſmodi caput nudet nẽpe q̄
ab vno dũtaxat in eccl'ia in eccl'ie more dicunt̃ nuda
to capite etiã habent dici extra chor. Ornandũ eſt ſe
cundũ apl'm capite non velato ſaltem vbi aliq̇d ſolẽ
ni diſtinctione ꝓfertur. Nudi quoq͡ꝫ reuerentia capi
tis vel verticis/deuota quedã in officio veneramur.
Uerũ irreuerẽs quiſq͡ꝫ nec ſolẽnia nec alia deuota di
ſcernit. ¶ Diligentiã in officio ꝓbat ſtrẽnuitas q̄dã
prudẽſq͡ꝫ ſollicitudo/habẽs circa neceſſaria ꝓuiden-
tiam:et contra impedimẽta cautelam. Strennuitas
corporis/inertiam fugat torporis nec dormitatiões

quas pigritia nutrit patitur. Et quippe intenta ſup
plicatio dormire cor mundum vetat. Dormitatio in
officio tunc maxime imputatur ⁊ omiſſi dicitur reſti
tutione officij redimēda: qn̄ manuȝ ī ſinu tenēdo vel
ſegniter appodiādo ⁊ occaſionē quis p̄ſtat aut ſur-
repentem viriliter non repellit. Prouidētia reſpectu
rerum ꝓuidendarum ⁊ dicēda rū attenditur: vt vide
licet libri ⁊ alia neceſſaria ad officium preparētur tē
pore oportuno legenda quoqȝ et cātāda ſtudioſe an
te ꝑuiſa ⁊ qn̄ et quomodo ſint dicēda dicātur. ¶ De
bitus legendi et cantandi modus eſt vt nec nimium
feſtinetur nec nimia fiat aut inequalis protractio:
ſed cum pauſantibus ſtatim pauſetur vt vox vnius
vix inter alios diſcerni poſſit. ¶ Cautela deniqȝ eſt
neceſſaria vt eorum que diuinum impediūt occaſio-
nes vitentur. Ea propter dum officium quis dicit nō
debet ſtudere aut per libros reſpicere: aut alicui ſi vi
tari poſſit occupatiōi vacare. ſiue in lampadibus p̄
parādis ſiue ī quibuſdam alijs que vſqȝ poſt officiū
commode differri poſſunt. ¶ Indignum quoqȝ in di
uino officio: venandis vermiculis et mactandis in-
tendere: quibus palam in oratorio digitos aut ligna
fedare frons inuerecūda nō metuit. Honeſtas ī cho
ro ī exteriorum actuum grauitate. in corporis dicēti et
vniformi diſpoſitione accipi poteſt. Sane in populo
graui laudat̄ deus. Grauitas aūt īquietudineȝ diſ
ſolutionem et tumultum excludit. Inquietudo ī mo
tu membrorum cōſiſtit ſiue capitis in circumagēdo
ſiue oculoꝝ in circūſpiciēdo per choꝝ vel alibi vbi po
ti⁹ ad librū ꝓ pſalmis vel alijs veraciter decātādis
vel ad terram ꝓ vagis arcēdis reſpectib⁹ mētis nō
mediocriter vagationē cauſantibus vrgēdi ſunt ſiue

manuum in fricādo vel voluēdo curioſe librorum folia vel aliud ſuperflue faciendo ſiue pedum i diſcurrēdo vt ſi quis oratoriū frequēter exeat aut per chorum friuolis occaſionibus iuētis diſcurrat. Tūc enim etiā vtilia ſūt aliquotiēs differenda propter vitationem decurſus
¶ Diſſolutio vero i verbis: aut riſu quibus i choro vanissimū eſt diſſolui verum et i cātu cōſiderari pōt. vt ſi quis pūctos i nota nūc deminuēs: nūc pro ſuo libitu addēs muliebriter frāgat aut ifalſetum extollat. quod eſt cūctis et maxime nouis fratribus oino iptinēs. Nūquam in choro altius ceteris cantent ſed cōem pſallētium vocem teneāt. Ridiculū etiā ſi altiori ceteris voce quis cātās poſt dictionem vel ſyllabam ab illa vocis altitudine recidēs vel eam per iterpollationes reſumēs nō cōtinet quod incepit. Tumultus in choro per vocis ſuſurrium per importunitatem ſpuendi ſeu excreādi. ſeu per impetuoſam eleuationē vel depoſitionem ſedilium fieri ſolet. ¶ Quam turpe ſit in choro ſuſurriū palam eſt. Neſcit tñ idiſciplinatus et leuis lubricam linguam a ſibilis vel muſſitationibus cohibere. Vitanda quoque eſt in conuentu ſeu congregatione oratio ſibiloſa. Inepta nanque oratio que vna: plures: et ſepe deterior impedit meliores. Eſt etiam caute vitandum ne dum ſingulariter aliqua dicūtur i choro vt collecte: capitula etc. notabilis ſpuendo: vel excreando ſonitus fiat vſque dum capitula ipſa: collecte vel lectiones periodus cōpleatur. Circa hoc etiā dum predicatur aut legitur ſimilis eſt oportunitas obſeruanda. ¶ Sedilia vero debēt non paſſim cū pede: ſed cum manu eleuari et caute deponi ne aliquis ex hoc ſonitus in domo dei audiatur. Congrue tamē lectionem vel epiſtolam incepturus expectet: quo-

vſqꝫ(conſedentibus fratribus)ſediliū ſi quis fuerit
tumultꝰ quieuerit. Ad hec honeſti fratres in corpis
diſpoſitione decenter ⁊ vniformiter ſint in choro. De
centerqꝫ ſine vaga diſpoſitione vel turpi. vaga. vt qn̄
quoꝝ ingreſſi vel intrante: vel aſtāte conuentu nunc
ſegniter reſidēt nunc ſtātes quidez hac ⁊ illac mēbro
rum vt lāguentium incongrua quadā exagitatione
ſe girant. Nūc ſtatue inſtar ſtallo affixe: tātum et re-
gione depo ſiti: velut ſui obliti: nec ad altare vt dimiſ
ſis vt decet luminibus ante ineptū officium oraturi
ſe vertant vel alias irreligioſe diſponunt/ſed nuda-
to etiam aliquando capite circunquaqꝫ vt ceruus in
ſaltu vel ruralis in theatro. girouagando reſpectibꝰ
oculos in aduenientium vel coaſtātium vultus infi
gunt. ſuoqꝫ indiſciplinato ītuitu/collateraliū oratio
nē quā ipi negligūt etiam impediunt. ¶ Turpis au
tezerit ſi ſint tibi molliter aut remiſſe/ſe i ſtallis ſuis
brachijs tibijſqꝫ reſolutis notabiliter īcuruādo aut
in ꝑtem vnā penitus vt poſſunt protenſo in alteram
corpore accubando. ita vt lecti molliciē q̄rere videā-
tur. Aut dum ad altare verſi ſuper lignuz quod ſtal
lum diuidit ſe inclināt extenſione ſcapulaꝝ vel capi
te anterioris ſtalli ſpaciū occupādo ⁊ tergū ad retro
ſtātem ſociū ꝓtendendo. Notabilis tibiarum extēſio
vel dilatio dū ſedetur minus honeſta eſt. Indecēs er
go que vaga et turpis eſt diſpoſitio/imo vtrobiqꝫ dif
formitas. Sed maxime in officio cōuentu aſſiſtente
vitanda. Honeſtas em̄ ꝑ oia exigit mores cōuentua
lis honeſtas. ¶ Uniformitas eſt in proſtratione et in
clinatione ſpecialiter(q̄ꝗ in alijs generaliter)obſer
uanda. In ꝓſtratione vt nō alius ſubtꝰ formā chori
et alius ſuꝑ ſedile. ſed oēs ſupra dictā formā vnifor-

miter ſe ꝓſternāt et operto capite ſilenter orēt ne im
pediāt circūſtātes manu ad genas accubitādonūꝗꝫ
applicata:aut brachijs extra eādem formā extētis:
ſed ſuper iſtam honeſte et hūiliter diſpoſitis. In in-
clinatione:vt vniformiter apud oēs ſit tēpeſtatiua/
deuota/ſufficiens/et honeſta. Tēpeſtatiua quidē vt
inclinaturus ſurgendo et eleuādo ſedile tempus:vl
paululū inclinatiōis ꝑueniat vt verbi cauſa qñ poſt
pſalmū fuerit inclinādum vltimi verſus fine iā acce
denti ſurgatur:quatenus deinde libere inclinetur vl
certe inclinationem ſedis aptatio ſubſequatur. In i
clinatione vero dꝫ deuotio apparere vt fiat humili-
ter et ꝓfūde. Nō quippe eſt deuoti:ſꝫ pigri rigore ſtā
te corpore tenui motu corporis iclinare. Eſt eñi cor-
pus depreſſis aliquātulū renibꝰ ne capiti coequetur
adeo demittēdū vt ipm fere ſuꝑ genua brachijs iter
poſitis reclinetur. Alioquin inclina ſi noſti facilius.
hūiliter tñ et ꝓfunde. Extra chorū tñ et aliqñ forte
in choro in officio plane ⁊ ſine cantu dicto minor ſuf
ficere videtur iclinatiōis ꝓfunditas. ¶ Sunt q̇ cul
pabili admodū remiſſione traducti hūc reuerētie cul
tū dño ſubtrahentes/euacuant. duꝫ aut reſidēt pror
ſus vſqꝫ poſt factam memoriam trinitatis/aut tunc
etiā ſurgunt et ſedili eleuādo itendunt/qñ fuerat in
clinādū:aut ex negligentie vicio nō inclināt. Quā
ti tñ ſi hec noxa detrimēti/beata dei genitrix ſeniori
cuidā in choro pſallētiuꝫ fratrum indicaſſe refertur.
que inclinantibus ad ſancte memoriam trinitatis/
ſuum ipſa filium ſingulis offerebat: quedam vero
minime inclinantem verſo ab eo vultu velut hac gra
tia indignum ptranſibat. ¶ Sufficiēs ſeu etiam per
fecta debet eſſe inclinatio:vt ab ea citius debito non

ſurgatur. Honor quidem patri et filio et ſpiritui ſã
cto ſine differentia exhibendus eſt. Honeſtas quidez
in corporis manuum ⁊ habitus decenti diſpoſitione
conſiſtit. Et quantum ad habitum vt maxime capu
tio caueatur: ne opera fronte ſuper oculos defluat
cum inclinatur. Proderit ad vnitatem ſeruãdaz de
communi officio noticiã habere. Pulchra valde vni
formitas in congregatione et conuentu fratrum vbi
debent et mores et animi conuenire. Vnanimes vni
formitas in fratrum conuentu decet que in moribus
plurium vnitiua vniformes ordinat et decorat.

¶ De diſciplina officij extra chorum. Cap̄. xvi.

Si quando extra chorum officium dixerint dili
gentiam nichilominus et honeſtatem ꝑdictam
debent in quibus poterunt ſtudioſe ſeruare vt dimiſ
ſis omnibus quecunqꝫ in manibus fuerint: ſtantes
cum reuerentia iuxta traditionem eccleſiaſtice diſci
pline preterq̃ ad lectiones in matutinis vel quãdo
alias creatori ſuo debitas cum deuotione laudes ex
ſoluent flectentes genua vel inclinantes pro tempo
re cum timore dei. Si quando eos ad ſedendum debi-
litas euidens: vel laſſitudo compellat ſaltem ad in-
ceptionem officij ad inuitatorium hymnos et oratio
nem dn̄icam et a capitulo in ante ſurgere non obmit
tant. Si etiam in lecto egritudinis decubant reuerē
tiam nichilominus aliquam faciant prout poſſunt.
Sanctus hieronymus qui tanta legitur laſſitudine
fatigatus vt etiam in ſtratu ſuo iacēs. Funiculo tra
be ſuſpenſo manibus apprehēſo ſupinus erigeretur
vt ſcilicet officium monaſterij prout poterat exhibe-
ret dum exhauſtus viribus ſenex nec ſenectuti par-